

Vyvěšeno dne: 30. 10. 2026
Svěšeno dne: 13. 11. 2026
Dagmar Dolníčková

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Michala Bobka a soudců Ivo Pospíšila a soudkyně Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **Metropolitní kapitula u sv. Víta v Praze**, sídlem Hrad III. Nádvoří 48/2, Praha 1, zast. Mgr. et Mgr. Václavem Klepšem, advokátem se sídlem Varšavská 714/38, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 2. 2024, č. j. 019860/2024/KUSK, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2025, č. j. 51 A 13/2024 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku ve výši 5 070 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího právního zástupce Mgr. et Mgr. Václava Klepše.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Společnost ČEZ Distribuce a. s. (dále „stavebník“) podala u Městského úřadu Jílové u Prahy (dále „stavební úřad“) žádost o vydání rozhodnutí o umístění stavby – *Hostěradice – 2x kVN odb. Rakousy* – přeložky venkovního vedení vysokého napětí (22 kV), včetně položení trubky HDPE pro budoucí rozvoj optické infrastruktury, na pozemcích parc. č. 244/1, č. 244/10 a č. 244/11 v katastrálním území Hostěradice (dále „stavba“). Ve vlastnictví žalobkyně jsou pozemky parc. č. 244/1 a č. 244/10. V rámci řízení před stavebním úřadem stavebník předložil mj. i stanovisko Městského úřadu Černošice v oblasti životního prostředí. Jeho součástí bylo souhlasné závazné stanovisko vydané podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, stejně jako vyjádření orgánu ochrany zemědělského půdního fondu (dále „ZPF“). Dle vyjádření orgánu ochrany zemědělského půdního fondu nepodléhají souhlasu s odnětím půdy ze ZPF plánované příhradové

stožáry podle § 9 odst. 2 písm. b) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (dále „zákon o ochraně ZPF“), a záměr kabelového vedení, a to podle § 9 odst. 2 písm. d) téhož zákona.

[2] Stavební úřad pak rozhodnutím č. j. MJuP/01292/2021, ze dne 27. 1. 2023 rozhodl o umístění stavby. Ve svém rozhodnutí se odvolal na výjimku z vynětí ze ZPF podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF.

[3] Žalobkyně podala proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, o němž rozhodl v záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaný tak, že jej zamítl a rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil. Námitku žalobkyně napadající stanovisko orgánu ochrany ZPF označil žalovaný za nepřípustnou, neboť stavba nepodléhala souhlasu s odnětím ze ZPF. Závazné stanovisko na úseku ochrany ZPF proto nebylo vydáno a nebylo tedy podkladem rozhodování stavebního úřadu. Neexistující závazné stanovisko rovněž nelze napadnout postupem dle § 147 odst. 7 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

[4] Následně se žalobkyně proti rozhodnutí bránila žalobou ke Krajskému soudu v Praze. Ten většinu žalobních námitek shledal nedůvodnými, neboť se týkaly především otázek patřících do vyvlastňovacího řízení. Jako důvodnou však krajský soud shledal námitku týkající se absence podkladů pro závěr o splnění podmínek výjimky podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF. Právě z tohoto důvodu krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[5] Žalovaný (dále „stěžovatel“) napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Navrhuje rozsudek zrušit a vrátit věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá, že krajský soud překročil meze žalobních bodů a vyvodil nesprávné právní závěry o možnosti překročení délky stavebních prací. Krajský soud se zabýval otázkou délky realizace stavby a absencí podkladů pro splnění podmínek pro výjimku podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF. Podle stěžovatele žalobkyně nikdy v předchozím správním řízení a ani v řízení před krajským soudem nenamítala délku provádění stavby přeložky. Taktéž žalobkyně podle stěžovatele nikdy nerozporovala a ani nenamítala věcnou nesprávnost vyjádření orgánu ochrany ZPF z důvodu absence vysvětlení plánovaného trvání stavby. I přesto se otázkou délky realizace stavby krajský soud v napadeném rozsudku zabýval. Rozšířil tak argumentaci žalobkyně nad rámec žalobních bodů.

[7] Dále stěžovatel uvádí, že s ohledem na povahu povolované stavby přeložky podzemního vedení považuje za zřejmé, že její realizace, a to včetně uvedení do původního stavu, nemůže přesáhnout dobu jednoho roku. Zdůrazňuje, že tato skutečnost je mu známa „z vlastní odvětvové činnosti“. Krajský soud tak dospěl k nesprávnímu závěru, když z absence údajů v průvodní zprávě k projektové dokumentaci vyvodil závěr, že realizace může trvat déle než jeden rok, a nebude tak naplněna klíčová podmínka pro výjimku podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF.

[8] V neposlední řadě podle stěžovatele orgán ochrany ZPF dospěl ve svém vyjádření k závěru, že jsou v posuzovaném případě kabelového vedení naplněny podmínky pro udělení výjimky z vynětí ze ZPF podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF. Z toho důvodu není potřeba souhlasu v podobě závazného stanoviska o vynětí ze ZPF. Toto vyjádření nebránilo po věcné ani odborné stránce vydání kladného rozhodnutí o umístění stavby, jímž bylo vybudování přeložky řádně povoleno. Stěžovatel považuje rozsudek krajského soudu za příliš formalistický,

jelikož další posouzení věci stěžovatelem nemůže vést k jinému rozhodnutí o navrhované stavbě a pouze dojde k prodloužení celkové délky řízení pro vydání rozhodnutí.

[9] Ke kasační stížnosti se vyjádřila žalobkyně. Ta souhlasí s krajským soudem, podle něhož závěr o neexistenci potřeby souhlasu s odnětím půdy ze ZPF nemá oporu ve spise. Zdůrazňuje, že krajský soud nedovodil překročení jednoroční doby nezemědělského využití pozemků, nýbrž stěžovateli vytkl absenci podkladů umožňujících učinit závěr, že jsou splněny podmínky pro postup dle § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF. Dále ve svém vyjádření poukazuje na skutečnost, že stěžovatel teprve v kasační stížnosti rozvádí úvahy, z nichž má vyplývat možnost realizace zbudováním přeložky a uvedení pozemku do původního stavu během jednoho roku. Právě tyto stěžovatelovy úvahy měly podle žalobkyně tvořit součást odůvodnění územního rozhodnutí, nikoliv až vyjádření ke kasačnímu soudu. V neposlední řadě žalobkyně připomíná, že otázku potřeby souhlasu s odnětím ze ZPF namítala již v rámci odvolacího řízení. Z těchto důvodů považuje stěžovatelovu námitku o překročení mezí žalobních bodů krajským soudem za neopodstatněnou.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost je přípustná. Stěžovatel ji podává z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud neshledal nedostatky podmínek řízení či jiné překážky, které by bránily dalšímu postupu či rozhodnutí ve věci. Napadený rozsudek proto přezkoumal v rozsahu a z důvodů vymezených v kasační stížnosti s přihlédnutím k případným vadám, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost **není** důvodná.

[12] Ustanovení § 9 odst. 2 písm. d) zákona ochraně ZPF zní: „*Souhlasu podle odstavce 1 není třeba, má-li být ze zemědělského půdního fondu odňata půda… d) k nezemědělským účelům po dobu kratší než jeden rok včetně doby potřebné k uvedení zemědělské půdy do původního stavu, je-li termín zahájení nezemědělského využívání zemědělské půdy nejméně 15 dní předem písemně oznámen orgánu ochrany zemědělského půdního fondu uvedenému v § 15.*“

[13] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce stěžovatele, podle níž krajský soud založil svůj zrušující závěr na otázce, kterou žalobkyně v průběhu správního řízení nenamítala.

[14] Podle § 75 odst. 2 s. ř. s. „*Soud přezkoumává v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí.*“ Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu zdůraznil, že smyslem žalobních bodů je vymezit rámec soudního přezkumu. Zákonný požadavek jejich vymezení je přitom naplněn i relativně obecným označením skutkových a právních důvodů tvrzené nezákonnosti, je-li zřejmé, v jaké části a z jakých hledisek má soud napadené rozhodnutí přezkoumat (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS). K překročení mezí žalobních bodů proto dochází tehdy, založí-li soud své rozhodnutí na důvodu nezákonnosti stojícím mimo tento rámec.

[15] V nyní posuzované věci k takové situaci nedošlo. Stěžovateli nelze přisvědčit, že žalobkyně vůbec nevyslovila námitku, že by nezemědělské využití dotčených pozemků nemohlo přesáhnout jeden rok. Žalobkyně již ve správním řízení a následně i v žalobě zpochybňovala závěr správních orgánů, podle něhož posuzovaný záměr nevyžaduje souhlas s odnětím ze ZPF [bod 2 oddíl c) žaloby]. Dle její argumentace mělo dojít namísto aplikace zákonné výjimky podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF k vydání souhlasu (v podobě závazného stanoviska) s odnětím ze ZPF. Ostatně k otázce zákonnosti nevydání závazného stanoviska se žalobkyně vyjadřovala již

v rámci odvolání před žalovanou, v němž se domáhala přezkumu nevydaného závazného stanoviska (souhlasu) podle § 149 odst. 7 s. ř. Žalovaný tento přezkum odmítl již ve správním řízení formulací, že „*neexistující závazné stanovisko nelze napadnout prostřednictvím postupu podle § 149 odst. 7 s. ř.*“. (str. 3 rozhodnutí žalovaného). I tento závěr se váže na stejnou premisu, tedy že nebyl dán vůbec důvod k vydání závazného stanovisko orgánu ochrany ZPF. Tím podle názoru Nejvyššího správního soudu žalobkyně otevřela v žalobě otázku zákonnosti použití uvedené výjimky jako celku, do které logicky spadá i otázka naplnění podmínek pro udělení výjimky.

[16] Krajský soud proto nepřekročil meze žalobních bodů, pokud přezkoumával, zda byly splněny zákonné předpoklady pro aplikaci § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF. Navíc krajský soud v bodě 80 napadeného rozsudku korektně dodal, že otázka naplnění podmínek výjimky podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF má hmotněprávní povahu. V takovém případě, jak v napadeném rozsudku krajský soud uvádí (bod 80), má podle judikatury Nejvyššího správního soudu povinnost takovou námitku přezkoumat i v případě, že byla poprvé uplatněna až v žalobě (rozsudek NSS ze dne 27. 1. 2021, č. j. 2 As 62/2019 - 82, bod 22). NSS tak může jen přisvědčit, že součástí tohoto posouzení je i ověření, zda ze spisu vyplývají dostatečné podklady pro závěr, že nezemědělské využití půdy, včetně jejího navrácení do původního stavu, nepřesáhne jeden rok.

[17] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani druhé kasační námitce. Ta vychází z předpokladu, že krajský soud dospěl ke skutkovému závěru, podle něhož realizace posuzovaného záměru včetně uvedení dotčených pozemků do původního stavu přesáhne dobu jednoho roku. Takový závěr však krajský soud neučinil. V napadeném rozsudku, konkrétně v bodech 81–83, krajský soud pouze zdůraznil, že ze správního spisu ani z odůvodnění správních rozhodnutí neplyne, z jakých podkladů orgán ochrany ZPF dovodil splnění podmínek výjimky podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF.

[18] Ostatně absenci údajů v předběžné zprávě projektové dokumentace o zahájení a předpokládané době realizace stavby připouští i sám stěžovatel v kasační stížnosti. Právě až v rámci kasační stížnosti vysvětluje, proč bylo podle jeho odborného názoru možné s ohledem na povahu záměru předpokládat dokončení prací včetně uvedení pozemků do původního stavu ve lhůtě kratší než jeden rok. Tím však fakticky potvrzuje závěr krajského soudu, že podklady, z nichž by bylo možné ověřit splnění podmínek § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF, ve správním spise chyběly. Z toho důvodu Nejvyšší správní soud dospěl v tomto bodě k závěru, že tato námitka je taktéž nedůvodná.

[19] Zbývá již jen závěrečné povzdechnutí stěžovatele na téma „*přílišného formalismu*“ v rozsudku krajského soudu, provázané s tvrzením, že navrhovaný a povolený záměr je „*nikterak fyzicky či časově náročný pracovní postup běžný pro obdobné stavby podzemních liniových vedení*“. Zde je však vhodné zdůraznit, že krajský soud nepožadoval doplnění samoúčelných údajů do projektové dokumentace, ani netrval na splnění čistě formálních požadavků. Stěžovateli v napadeném rozsudku vytkl pouze absenci *jakýchkoliv* podkladů a úvah, z nichž by bylo možné přezkoumat, proč správní orgány považovaly podmínky výjimky podle § 9 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně ZPF za splněné. Citace ustanovení zákona touto úvahou sama o sobě není. Požadavek, aby správní orgán uvedl, z jakých důkazů a úvah vycházel, přitom představuje základní předpoklad přezkoumatelnosti správního rozhodnutí (např. srov. rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 - 51, č. 638/2005 Sb. NSS, a ze dne 20. 9. 2005, č. j. 2 As 18/2004 - 68, č. 744/2006 Sb. NSS).

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Proto ji dle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně byla naopak plně úspěšná. Má proto právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů, které jí v řízení o kasační stížnosti vznikly.

[22] Náklady žalobkyně v řízení o kasační stížnosti tvoří odměna advokáta za jeden úkon právní služby spočívající v sepsání vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], ve výši 4 620 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 5 advokátního tarifu] a z náhrady hotových výdajů ve výši 450 Kč [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu]. Celkem tak žalobkyni náleží náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 5 070 Kč. Tuto částku je stěžovatel povinen žalobkyni zaplatit k rukám jejího zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2026

L. S.

Michal Bobek v. r.
předseda senátu